

ИЛЯ ИЛФ, ЕВГЕНИЙ ПЕТРОВ

ЗАПАЗЕНО МЯСТО

Превод от руски: Лиляна Минкова, Миряна Башева, 1979

chitanka.info

Ще разкажем за един горчив факт от живота на Посиделкин.

Белята стана не защото Посиделкин беше глупав. Не, той беше по-скоро умен.

И така, стана нещо, което вече се е случвало в историята на народите и на отделните личности — от ума си да теглят. Става дума за едно пътуване с влак.

Крайната цел на усилията на Посиделкин се свеждаше към следното: на 13 септември да замине от Москва, за да пристигне два дена по-късна в Ейск за лечебни бани в Азовско море. Всичко се нареди чудесно: картата, отпуската, семейните обстоятелства. С изключение на едно — влака. До заминаването оставаха само два месеца, а той още нямаше билет.

„Време е да взема извънредни мерки — реши Посиделкин. — В градската каса изобщо няма да стъпвам. Нито на гарата. Няма смисъл — изключено е да се купи там билет. Разправят, че на касите вече не продавали билети, а прахчета за жлъчка и карти за игра. Не, не, с билет трябва да се снабдя по друг начин.“

Та именно този „начин“ погълна споменатите вече два месеца.

— Ако ме обичате — молеше Посиделкин всеки свой познат, намерете ми билет до Ейск. За вагон-кушет.

— Ами правостоящ не може ли? — отговаряха лекомислено познатите.

— Оставете тези шеги — засягаше се Посиделкин, — налага се да отида в Ейск на лечение, а вие... Нали няма да забравите? За тринадесети септември. Сигурен съм, че имате познати, които всичко могат. Не, не, не! Не искам само да ми обещавате — запишете си в тефтерчето. Ако ме обичате!

Но всичко предприето не го успокояваше — не му даваше, тъй да се каже, пълна вариация. Посиделкин се боеше от конкуренция. Във всеки минувач подозираше бъдещ пътник. И наистина, почти всички минувачи се озъртаха някак нервно, като че ли бяха напуснали само за миг опашката за билети.

„Лошо, лошо — мислеше си Посиделкин, — трябва да се действа по-решително. Необходима е система.“

Цяла вечер Посиделкин посвети на създаването на схема. Да бяха го сварили по време на това занимание, положително щяха да си помислят, че Посиделкин ръководи широка нелегална организация,

която се готви да взриви голям железопътен мост или да открадне значителна сума от предприятие на кооперативната търговия.

В бележника му бяха нарисувани кръгчета, квадратчета, пунктири, букви, цифри и презимена. По схемата можеше да се проследи животът и дейността на не по-малко от сто души: кои са, къде живеят, къде работят, какъв характер, какви слабости имат, с кого дружат, кого не обичат твърде. Срещу имената на партийците бяха сложени кръстчета. Безпартийните бяха снабдени с нулички. Освен това в документа можеха да се прочетат наистина твърде странни характеристики:

„Брунелевски. Положително може.“

„Никифоров. Може, но едва ли ще иска.“

„Малцев-Палцев. Ще иска, но едва ли ще може.“

„Бумагин. Не иска и не може.“

„Кошковладелцев. Може, но е мръсник.“

И всичкото това заради един билет за вагон-кушет.

„Все някъде ще улуча — мечтаеше Посиделкин, най-важното е да не им давам нито миг спокойствие. Нали ги знам — до един са ренегати и предатели. Обещават, а после пръста си няма да мръднат.“

Колкото повече приближаваше денят на заминаването, толкова потрескава ставаше дейността на Посиделкин. Тя вече застрашаваше спокойствието на града. Хората се криеха от него. Но той ги преследваше неуморно. Гонеше ги с бързоходни асансьори. Претовари ръчната и автоматичната телефонна централа с безкрайни обаждания.

— Извинете, може ли да се обади другарят Малцев? Да, Палцев. Да, да, Малцев-Палцев. Кой го търси ли? Кажете му — Льоля. Другарят Малцев? Здравейте, другарю Палцев. Не, не е Льоля. Обажда се Посиделкин. Другарю Малцев, нали ми обещахте. Да, да, до Ейск, кушет. Защо да нямате време? Тогава ще мина да ви взема с такси. Няма нужда? Но вие наистина ли няма да ме измамите? Е, много, много се извинявам.

Щом зърнеше нужен човек, Посиделкин се вклиняваше, презрял опасностите, право в потока на уличното движение. Скърцаха автомобилни спирачки и шофьорите пребледняваха.

— Значи, няма да забравите — обясняваше Посиделкин, застанал наред платното, — за Ейск, кушет, едно място.

Докато го откарваха в районното за неспазване правилата на движението, той успяваше да накара по пътя милиционера да се закълне, че ще му намери билет.

— Вие сте милиция, вие всичко можете — нареждаше той жалостиво.

Името на милиционера със съответното кръгче и характеристика („Може, но е неустойчив“) се появяваше в страшната схема.

Една седмица преди заминаването при Посиделкин дойде съвсем непознат гражданин и му връчи билет за Ейск. Посиделкин беше безкрайно щастлив. Той прегърна гражданина, целуна го по устата, но просто не можа да си спомни кой е (толкова хора беше молил за билет, че беше наистина невъзможно да запомни всички).

Същия ден пристигна с мотоциклет куриер от името на Малцев-Палцев. Донесе билет за Ейск. Посиделкин благодари, но му подаде парите със смутена душа.

„Ще трябва да продам на гарата втория билет“ — реши той.

Ах, Посиделкин напразно не вярваше в човечеството!

Схемата действуваше безпогрешно като добре смазан маузер и изстрелваше пачка след пачка.

Един ден преди тръгването Посиделкин се оказа притежател на тридесет и осем билета за вагон-кушет. За тях отидоха всичките пари, отделени за отпуската, и шестдесет и седем копейки в бонове за Торгсин^[1].

Каква подлост! Никой не се оказа предател или ренегат!

А билетите продължаваха да ваят. Посиделкин вече се криеше, но го намираха. Броят на билетите нарасна до четиридесет и четири.

Един час преди тръгването на влака Посиделкин стоеше на гранитното стълбище пред гарата и плахо, с глас на просяк без квалификация, умоляваше минувачите:

— Купете си билетче до Ейск! За лечебните бани в Ейск! Няма да съжалявате!

Но купувачи нямаше. Всички знаеха много добре, че на гарата не можеш да си купиш билет и трябва да се действува чрез познати. Но за сметка на това пристигнаха със служебните си коли Брунелевски, Бумагин и Кошковладелцев. Донесоха билети.

Пътуването на Посиделкин беше скучно.

Той беше сам във вагона.

И най-важното — бедата се случи не защото Посиделкин беше глупав. Не, той беше по-скоро умен. Просто имаше прекалено влиятелни познати. И, кой знае защо, беше забравил чудесното правило — да си купуваш билет от касата.

[1] Магазин, в който се продава срещу чужда валута. — Б.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.